

بر آورد ارزش اقتصادی صفات تولید شیر و طول عمر گاو دورگ استان گیلان

بهاره اطهری مرتضوی*، عبدالاحد شادپرور، سید ابوالحسن میر مهدوی چابک، مختار مهدی زاده

به ترتیب دانش آموخته ژنتیک و اصلاح دام دانشگاه گیلان، دانشگاه گیلان، مرکز تحقیقات کشاورزی و منابع طبیعی استان گیلان، سازمان جهاد کشاورزی استان گیلان.

*رشت - خیابان مطهری - چهاربرادران - خمیران زاهدان - بن بست زهری پ ۱۳۷. motazavi@gmail.com

چکیده

با استفاده از یک مدل زیست اقتصادی مناسب برای سیستم دورگ، ارزش‌های اقتصادی برای صفات تولید شیر و طول عمر در گاوهای دورگ استان گیلان و بر اساس آمار هزینه‌ها و درآمدهای جمع‌آوری شده از سطح مناطق مختلف محاسبه شد. ارزش اقتصادی هر صفت به صورت تغییر سود سیستم به ازای یک واحد تغییر در میانگین صفت مورد نظر، در شرایطی که سایر صفات ثابت می‌مانند، بدست آمد. بر اساس نتایج حاصل، درآمد، هزینه و سود سالانه به ازای هر رأس گاو به ترتیب ۲۰۸۲۴۴۶۱، ۲۳۴۰۱۹۱۷ و ۲۵۷۷۴۵- ریال بود. ارزش‌های اقتصادی برای تولید شیر دوره ۲۸۸۸ (کیلوگرم/ریال)، چربی شیر ۱۲،۲ (کیلوگرم/ریال)، پروتئین شیر ۷،۷- (کیلوگرم/ریال) و طول عمر ۷۷۹ (روز/ریال) برآورد شد. منفی بودن ارزش اقتصادی پروتئین به دلیل عدم پرداخت قیمت آن در بازار است. واژه‌های کلیدی: ارزش‌های اقتصادی - تولید شیر - طول عمر - گاو دورگ.

مقدمه:

هدف اصلی اصلاح نژاد، بهبود صفات مهمی است که عملکرد دام‌های اهلی را بهبود دهد (۷). اگرچه این بهبود باید در یک جهت مطلوب که در بیشتر موارد سود است، تنظیم شود. اما جهت کلی بهبود، با استفاده از یک هدف اصلاحی تعیین می‌گردد که به این سوال پاسخ می‌دهد که کجا می‌خواهیم برویم؟ در جعبه ابزار یک متخصص اصلاح دام مکانیسم‌هایی برای رسیدن به این هدف وجود دارد که عبارت از ارزیابی عملکرد ژنتیکی، انتخاب حیوانات، و در نهایت طراحی سیستم‌های آمیزشی مناسب که به این سوال پاسخ می‌دهد که چگونه به هدف مورد نظر دست یابیم؟ (۹ و ۱۰). فرایند تعیین اهداف اصلاحی نیاز به دانش کافی از عملکرد دام، سیستم تولیدی، منابع ژنتیکی، اطلاعات تولیدی و اقتصادی و شناسایی صفات مهمی که تولید را در راستای تقاضای بازار قرار می‌دهد، دارد (۸). برای تعیین هدف اصلاحی در یک جمعیت دامی لازم است ارزش اقتصادی صفات مهم آن برآورد شود. گرچه در ایران تحقیقات زیادی در مورد ارزش اقتصادی صفات گاو هلستاین (۲) و بومی (۱) انجام شده، اما ارزش اقتصادی صفات در گاوهای آمیخته کمتر مورد توجه قرار گرفته است. لذا هدف از این تحقیق، برآورد ارزش اقتصادی چند صفت در گاوهای دورگ استان گیلان می‌باشد.

مواد و روش:

در این تحقیق از آمار هزینه‌ها و درآمدهای مربوط به ۶ گله از واحدهای پرورشی گاو دورگ در استان گیلان استفاده شد. منابع درآمد عبارت از فروش دام (گوساله نر، تلیسه و گاوهای حذفی) و فروش شیر بود. هزینه‌های مورد محاسبه عبارت از تغذیه، نیروی انسانی، سلامت، جفت‌گیری، بازاریابی و هزینه‌های متفرقه بودند. در این تحقیق ضریب اقتصادی برای صفات تولید شیر و طول عمر برآورد شد. ضرایب اقتصادی هر صفت به صورت تغییر سود سیستم به ازای یک واحد تغییر در میانگین صفت مورد نظر، در شرایطی که سایر صفات ثابت می‌مانند، بدست آمد. در این گله‌ها، تغذیه به صورت کاملاً دستی و در جایگاه انجام می‌شود. برای محاسبه هزینه تغذیه، با استفاده از معادلات برآورد احتیاجات انرژی (AFRC(1990) با ثابت در نظر گرفتن مقدار